

HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUẢNG BÌNH PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

TS. NGUYỄN ĐỨC LÝ

Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ Quảng Bình

Năm 2017, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh; sự chỉ đạo, hướng dẫn về chuyên môn, nghiệp vụ của Bộ KH&CN; sự phối kết hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành và địa phương, sự nỗ lực của đội ngũ cán bộ KH&CN trong tỉnh nên hoạt động KH&CN đã có nhiều chuyển biến tích cực, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh Quảng Bình.

Trong năm qua, Sở KH&CN đã tích cực, chủ động tham mưu, đề xuất cho cấp ủy, chính quyền trong việc hoạch định các chủ trương, chính sách thuộc lĩnh vực KH&CN, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương như: Tham mưu cho UBND tỉnh về Kế hoạch phát triển và ứng dụng công nghệ sinh học ở tỉnh Quảng Bình; Tham mưu cho Ban cán sự Đảng UBND tỉnh sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết 20 của Ban Chấp hành Trung ương (Khóa XI) về “phát triển KH&CN phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa (CHH-HĐH) trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”; Tham mưu UBND tỉnh về Kế hoạch hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Quảng Bình đến năm

Hội thảo khoa học “Bác Hồ với Quảng Bình, Quảng Bình làm theo lời Bác”

Ảnh: TL

2025. Phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tổ chức hội thảo khoa học “Bác Hồ với Quảng Bình, Quảng Bình làm theo lời Bác” phục vụ Kỷ niệm 60 năm ngày Bác Hồ về thăm Quảng Bình...

Nhờ làm tốt công tác tham mưu, cũng như đổi mới cơ chế quản lý, tổ chức nên hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ thực sự có hiệu quả. Công tác quản lý thực hiện các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học đã bám sát vào các chương trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học đã cung cấp luận cứ khoa học phục vụ phát triển bền vững kinh tế - xã hội, góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng tăng trưởng, hiệu quả và năng lực cạnh tranh của nền kinh tế. Chất lượng các đề tài dự

án đã được nâng cao cả về hàm lượng khoa học, tính thực tiễn và tính ứng dụng. Tiêu biểu như đề tài “Xây dựng bản đồ quản lý hệ thống thông tin hạ tầng cấp nước sinh hoạt trên địa bàn thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình” đã xây dựng được cơ sở dữ liệu về hệ thống cấp nước sinh hoạt trên địa bàn thành phố Đồng Hới dựa trên nền bản đồ địa chính có tính chính xác cao, tạo thuận lợi cho việc quản lý và điều hành hệ thống cấp nước sinh hoạt trên địa bàn thành phố; Đề tài: “Nghiên cứu, phân tích và đánh giá mức phơi nhiễm các nguyên tố độc hại trong đồ chơi trẻ em trên địa bàn tỉnh Quảng Bình” đã điều tra và tiến hành phân tích các mẫu đồ chơi có chứa các nguyên tố độc hại trong đồ chơi trẻ em trên địa bàn tỉnh. Từ đó cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoạch định các giải pháp nhằm giảm thiểu mức nguy hại các nguyên tố độc hại trong đồ chơi trẻ em, là cơ sở cho các nhà quản lý, các doanh nghiệp ứng dụng vào thực tiễn quản lý tình hình kinh doanh, nhập khẩu đồ chơi trẻ em trên địa bàn tỉnh Quảng Bình; Đề tài: “Nghiên cứu đề xuất các giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) tỉnh Quảng Bình” đã cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoạch định các giải pháp nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh PCI, những

giải pháp từ đề tài đề xuất là cơ sở cho các nhà quản lý, các doanh nghiệp ứng dụng vào thực tiễn để cải thiện môi trường đầu tư của tỉnh Quảng Bình;...

Cùng với các đề tài cấp tỉnh, năm 2017, có 3 dự án thuộc chương trình nông thôn và miền núi được triển khai trên địa bàn tỉnh, gồm: Mô hình ứng dụng và chuyển giao công nghệ nhân giống dạng dịch thể để sản xuất giống nấm linh chi và nấm sò tại Quảng Bình; Mô hình ứng dụng công nghệ tiên tiến chăn nuôi lợn theo phương thức công nghiệp trên vùng đất cát ven biển tỉnh Quảng Bình; Mô hình trồng sả xen canh với cây cao su, chưng cất thu tinh dầu sả và sản xuất phân bón hữu cơ vi sinh từ bã thải sau chưng cất tại vùng miền núi tỉnh Quảng Bình. Việc triển khai thực hiện các dự án sẽ giúp các đơn vị, tổ chức, cá nhân trong tỉnh tiếp nhận, làm chủ và ứng dụng các công nghệ để giải quyết các vấn đề về chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi có năng suất, chất lượng và hiệu quả kinh tế cao; phát triển sản phẩm dựa trên các lợi thế về điều kiện tự nhiên của tỉnh, góp phần phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo bền vững cho người dân ở nông thôn và miền núi.

Hoạt động triển khai nhân rộng mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN đã đi vào chiều

*Xuân soi sáng mô hình thử nghiệm giống mới năng suất cao,
nở đẹp cánh đồng tăng sản
Tết rạng ngời dự án môi sinh, đề tài chất lượng tốt, thêm giàu
cuộc sống dân sinh.*

PHAN THANH TỊNH

sâu, phát triển song song giữa xây dựng mô hình mới và nhân rộng mô hình có hiệu quả vào sản xuất, thúc đẩy các hoạt động sản xuất trên địa bàn tỉnh Quảng Bình ngày càng phát triển theo hướng năng suất, chất lượng và hiệu quả. Nhiều mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN đã mang lại hiệu quả kinh tế cao, có khả năng phát triển và nhân rộng như: Mô hình “Trồng cây thanh long ruột đỏ trên đất đồi huyện Minh Hóa” đã đưa thêm một đối tượng cây trồng mới, góp phần làm phong phú bộ giống cây ăn quả có giá trị trong cơ cấu cây trồng của địa phương, đem lại thu nhập cho người nông dân trên vùng đất đồi núi; Mô hình “Thử nghiệm chế phẩm sinh học *Pseudomonas* và *Trichoderma* phòng trừ bệnh chết nhanh trên cây hồ tiêu trong thời kỳ kinh doanh” đã phòng trừ sâu bệnh cho cây tiêu có hiệu quả, tỷ lệ bệnh chết nhanh thấp hơn so với sử dụng thuốc hóa học như trước đây người dân hay sử dụng; Mô hình: “Trồng thử nghiệm cây ba kích dưới tán cây cao su” cho kết quả, cây sinh trưởng và phát triển tốt, có khả năng thích nghi với điều kiện sinh thái của địa phương, số lượng củ nhiều. Ngoài ra, khi trồng xen ba kích dưới diện tích cây cao su thì năng suất, chất lượng mủ cao su vẫn ổn định; Mô hình: “Trồng thử nghiệm nấm *Kim Phúc* và *Hoàng đế* cho năng suất cao” đã góp phần phát triển công nghệ trồng nấm hiệu quả hơn và tăng chất lượng, tạo nên nguồn thực phẩm giàu dinh dưỡng có giá trị kinh tế cao;...

Hoạt động quản lý công nghệ, sở hữu trí tuệ và an toàn bức xạ hạt nhân đã chuyển biến tích cực trong việc thẩm tra, thẩm định công nghệ các dự án đầu tư, phát triển và cấp giấy chứng nhận đăng ký hoạt động KH&CN cho các tổ chức, cá nhân trên địa bàn tỉnh. Trong năm 2017, Sở KH&CN đã thẩm tra 9 dự án về lĩnh vực khai thác, sản xuất vật liệu xây

dựng, công nghệ môi trường, sản xuất điện, sản xuất dược liệu. Thẩm định và cấp giấy chứng nhận đăng ký hoạt động KH&CN cho 1 tổ chức/cá nhân. Hướng dẫn thủ tục đăng ký bảo hộ độc quyền sáng chế, giải pháp hữu ích, nhãn hiệu hàng hoá tại Cục Sở hữu trí tuệ cho 76 lượt cơ sở sản xuất, kinh doanh trên địa bàn tỉnh và đã có 21 văn bằng bảo hộ được cấp. Tiến hành thẩm định và cấp/gia hạn 16 giấy phép hoạt động bức xạ. Hỗ trợ cho 8 doanh nghiệp đầu tư thực hiện dự án sản xuất sản phẩm mới, nghiên cứu cải tiến thiết bị công nghệ theo Chương trình nâng cao năng suất và chất lượng.

Phát huy thành công của sáu lần tổ chức Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật (STKT) tỉnh Quảng trước đây, Sở KH&CN đã phối hợp tổ chức thành công Hội thi STKT Quảng Bình lần thứ 7. Kết quả, Ban Tổ chức Hội thi đã chọn và trao giải cho 23 giải pháp dự thi. Đây là những giải pháp tiêu biểu đáp ứng được các tiêu chí về tính mới, sáng tạo, tính khoa học, khả năng áp dụng và mang lại hiệu quả kinh tế - xã hội. Hội thi là một sân chơi sáng tạo cho đội ngũ cán bộ làm KH&CN của tỉnh nhà, là nơi được thể hiện các tài năng và trí tuệ của đông đảo quần chúng nhân dân lao động; Qua đó đã thúc đẩy phong trào lao động sáng tạo của toàn dân trong các lĩnh vực khoa học và kỹ thuật ngày càng đi vào chiều sâu và có sức lan tỏa, thúc đẩy việc áp dụng có hiệu quả các giải pháp kỹ thuật vào sản xuất và đời sống, góp phần phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và địa phương.

Công tác thanh tra KH&CN được tiến hành thường xuyên nhằm phát hiện, chấn chỉnh công tác quản lý liên quan đến lĩnh vực quản lý KH&CN trên địa bàn tỉnh và kịp thời ngăn chặn, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng.

Năm 2017, thanh tra KH&CN đã triển khai thanh tra 42 cơ sở thuộc các lĩnh vực tiêu chuẩn đo lường chất lượng, hàng đóng gói sẵn; lĩnh vực an toàn bức xạ và hạt nhân; lĩnh vực sở hữu công nghiệp. Qua thanh tra đã phát hiện và xử phạt vi phạm hành chính 9 cơ sở vi phạm pháp luật, đồng thời tuyên truyền giáo dục các cơ sở sản xuất kinh doanh chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật của nhà nước trong lĩnh vực mình sản xuất kinh doanh.

Trên lĩnh vực tiêu chuẩn đo lường chất lượng, ngành KH&CN đã tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn các văn bản quy phạm pháp luật về tiêu chuẩn đo lường chất lượng. Trong đó, đã tổ chức các lớp tập huấn nghiệp vụ về quản lý chất lượng trong kinh doanh xăng dầu; lớp bồi dưỡng về áp dụng duy trì và cải tiến hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001:2008 cho các cơ quan hành chính trong tỉnh; tổ chức hội nghị phổ biến Nghị định 43 của Chính phủ về nhân hàng hóa cho các doanh nghiệp sản xuất trên địa bàn tỉnh. Bên cạnh đó đã hướng dẫn các doanh nghiệp thực hiện công bố hợp chuẩn, hợp quy và tiêu chuẩn áp dụng; xây dựng, áp dụng các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến quốc tế như: ISO 9001, áp dụng các công cụ cải tiến Kaizen, 5S. Kiểm tra, giám sát định kỳ chặt chẽ các sản phẩm đã công bố hợp chuẩn; kiểm tra các cơ sở sản xuất kinh doanh trên địa bàn tỉnh với các mặt hàng: vàng, vật liệu xây dựng, dây cáp điện, thiết bị điện, điện tử, đồ chơi trẻ em, mũ bảo hiểm, xăng dầu, gas hoá lỏng; kiểm tra phương tiện đo nhóm 2 trong lĩnh vực y tế tại các bệnh viện, phòng khám trên địa bàn tỉnh... nhờ đó đã ngăn chặn kịp thời các hành vi vi phạm về tiêu chuẩn đo lường chất lượng, đảm bảo công bằng trong thương mại, tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh trong kinh doanh.

Hoạt động sự nghiệp kỹ thuật đo lường thử nghiệm đã đáp ứng tốt yêu cầu của công tác quản lý nhà nước về KH&CN, góp phần đẩy mạnh công tác quản lý thị trường chống gian lận thương mại và cạnh tranh không lành mạnh; các dịch vụ kỹ thuật về đo lường, thử nghiệm phục vụ sản xuất, kinh doanh trên địa bàn tỉnh ngày càng phát triển theo hướng năng suất, chất lượng, đóng góp thiết thực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Công tác ứng dụng tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống, đặc biệt là lĩnh vực nông nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, ngành nghề nông thôn đã được chú trọng. Nhiều dự án ứng dụng tiến bộ KH&CN đã được áp dụng vào thực tiễn sản xuất và mang lại hiệu quả thiết thực, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp như: dự án sản xuất giống nấm, nuôi trồng nấm ăn và nấm dược liệu, đã phân lập được một số giống nấm mới phù hợp với điều kiện khí hậu tại Quảng Bình như (giống nấm sò; Chân Dài, Trà Tân, Kinh Phúc...). Công tác tư vấn và chuyển giao công nghệ được thúc đẩy, đặc biệt là việc chuyển giao kỹ thuật nuôi trồng các loại giống nấm ăn, nấm dược liệu cho bà con nông dân trên địa bàn tỉnh.

Hoạt động thông tin và thống kê KH&CN đã tập trung tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về hoạt động KH&CN, phổ biến kiến thức KHKT, nhân rộng kết quả KH&CN trên tất cả các lĩnh vực thông qua Đài Phát thanh và Truyền hình, Báo Quảng Bình, Tạp chí Thông tin KH&CN và Trang thông tin điện tử Sở KH&CN đã góp phần nâng cao nhận thức và tạo cầu nối để đưa KH&CN đi vào thực tiễn cuộc sống.

Được sự quan tâm của Bộ KH&CN và của tỉnh Quảng Bình, năm 2017, tiềm lực KH&CN để phục vụ cho công tác quản lý nhà nước về KH&CN, các hoạt động sự nghiệp và

dịch vụ công trong lĩnh vực KH&CN tiếp tục được tăng cường cả về hạ tầng cơ sở vật chất, nguồn lực tài chính, nguồn lực thông tin và đội ngũ cán bộ KH&CN.

Trên cơ sở kết quả hoạt động năm 2017, đề KH&CN là nguồn lực phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, hoạt động KH&CN năm 2018 tập trung vào một số vấn đề trọng tâm sau:

Thứ nhất, tích cực, chủ động tham mưu UBND tỉnh cụ thể hóa các chủ trương, chính sách và pháp luật về KH&CN vào thực tế địa phương, thúc đẩy phát triển KH&CN phục vụ các chương trình mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Thứ hai, tham mưu xây dựng và triển khai các cơ chế, chính sách phù hợp để khuyến khích doanh nghiệp đầu tư nghiên cứu phát triển, ứng dụng tiến bộ khoa học và đổi mới công nghệ nhằm nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả của hoạt động sản xuất kinh doanh; xây dựng và phát triển thương hiệu và tham gia hiệu quả vào mạng sản xuất và chuỗi giá trị.

Thứ ba, tăng cường ứng dụng tiến bộ KH&CN vào việc nâng cao chất lượng và sức cạnh tranh của sản phẩm, hàng hóa của các doanh nghiệp trong tỉnh. Đưa KH&CN vào phục vụ phát triển nông nghiệp, xây dựng nền nông nghiệp công nghệ cao, tập trung vào các mặt hàng chủ lực có thế mạnh của địa phương; nghiên cứu, chuyển giao và sản xuất các loại giống cây trồng, vật nuôi năng suất, chất lượng cao, có khả năng chống bệnh và thích ứng với biến đổi khí hậu. Hỗ trợ doanh nghiệp xây dựng thương hiệu nông sản, nông dân ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp. Đẩy nhanh phát triển các ngành công nghiệp có hàm lượng KH&CN, có tỷ trọng giá trị gia tăng cao và có lợi thế cạnh tranh.

Thứ tư, triển khai các giải pháp để nâng cao năng lực hấp thụ và đổi mới công nghệ của doanh nghiệp trong tỉnh, nâng cao tính ứng dụng thực tiễn và thương mại hóa sản phẩm KH&CN. Thúc đẩy chuyển giao công nghệ thông qua chuyển nhượng, chuyển giao quyền sử dụng tài sản trí tuệ.

Thứ năm, đẩy mạnh nghiên cứu ứng dụng, nghiên cứu phục vụ công ích và nghiên cứu điều tra cơ bản các tiềm năng, thế mạnh của tỉnh. Nghiên cứu, đề xuất các giải pháp để tận dụng tối đa cơ hội của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4, đặc biệt là với các lĩnh vực có nhiều tiềm năng và lợi thế để phát triển như: Nông nghiệp công nghệ cao, nông nghiệp hữu cơ, lâm nghiệp và du lịch.

Thứ sáu, nâng cao hiệu quả hoạt động sở hữu trí tuệ, tiêu chuẩn đo lường chất lượng và an toàn bức xạ hạt nhân. Thực hiện đồng bộ các giải pháp nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm, hàng hóa trong tỉnh.

Thứ bảy, tăng cường tiềm lực và nâng cao năng lực KH&CN trên địa bàn tỉnh. Chú trọng xây dựng và đào tạo đội ngũ cán bộ KH&CN; đầu tư chiều sâu cho các tổ chức sự nghiệp KH&CN nhằm tạo tiền đề cho việc thực hiện cơ chế tự chủ theo tinh thần Nghị quyết số 19/NQ-TW Hội nghị Trung ương lần thứ 6 (Khóa XII).

Nhìn lại qua một năm hoạt động có thể thấy những đóng góp của KH&CN Quảng Bình trên các lĩnh vực như: Công nghiệp, nông nghiệp, y tế, giáo dục và đào tạo... đã đem lại những kết quả rất đáng khích lệ trong phát triển kinh tế - xã hội tỉnh nhà. Với những kết quả đạt được, tin tưởng rằng KH&CN Quảng Bình trong năm 2018 và thời gian tới sẽ ngày càng phát triển, góp phần tạo dựng nền tảng cho hành trình CNH-HĐH hóa của quê hương, đất nước ■